

Mundësi për aplikim për bashkitë në thirrjen “Rethinking Urban Spaces Towards Climate Neutrality - HORIZON-MISS-2024-CIT-01-01” nën Programin Horizon Europe

Synimi i thirrjes:

Synimi i thirrjes është të adresojë nevojën për optimizimin e hapësirave publike urbane në qytete të mbipopulluara dhe të dendura, duke ndarë në mënyrë të zgjuar dhe të menaxhuar hapësirën për përdorime të ndryshme dhe shërbime. Kjo përfshin rialokimin e hapësirave për forma të qëndrueshme transporti dhe energjie, krijimin e qendrave ndërlidhëse dhe ndërhyrjen dinamike në profilin e rrugëve. Kërkimi aktual dhe i ardhshëm synon të rrisë jetueshmërinë e hapësirave publike, për të mundësuar lidhje më të mirë, qasje, ndërveprim social dhe përfshirje, si dhe për të përmbushur objektivat sociale dhe klimatike. Konceptet e "qytetit 15-minutësh" dhe "superbloqeve" janë thelbësore për planifikimin e qëndrueshëm urban dhe synojnë mbështetjen e politikave për mobilitet të gjelbër dhe eficiencë energjetike, duke përfshirë teknologji dhe infrastrukturë të gjelbër për të përmirësuar cilësinë e ajrit dhe klimën urbane.

Aktivitetet dhe demonstrimet pilot të natyrës teknologjike të zgjidhjeve të propozuara në mjedisin operacional pritet të jenë **minimalisht TRL 7** deri në fund të projektit.

Më konkretisht, propozimet duhet të kontribuojnë në arritjen e një ose më shumë prej këtyre rezultateve të mëposhtme:

- Zhvillimi dhe zbatimi e zgjidhjeve për një dizajn të zgjuar të hapësirës publike urbane dhe planifikimin dhe menaxhimin e infrastrukturës fizike në zona të ndryshme që lidhen me transportin dhe sistemet e integruara të energjisë, të cilat mundësojnë integrimin e shërbimeve të lëvizshmërisë brenda qytetit dhe rrethit dhe shtrirjes së tij të rrugëve.
- Zgjidhjet e lëvizshmërisë dhe/ose të energjisë që u përgjigjen nevojave të njerëzve dhe qyteteve të bashkë-projektuara me autoritetet lokale, qytetarët dhe palët e interesuara, të testuara dhe zbatuara në qytete për të arritur neutralitetin klimatik deri në vitin 2030.
- Rritja e ndërgjegjësimit për potencialin e kësaj fushe politikash për të mbështetur rivitalizimin dhe rialokimin e hapësirës publike urbane, si dhe mjedise urbane më të qëndrueshme dhe më elastike.
- Përmirësimi i shëndetit publik me cilësi më të mirë të ajrit lokal, duke reduktuar mbinxehjen urbane dhe emetimet e ndotësve (ajri dhe zhurma), me kushte dhe infrastrukturë më të mirë për modalitetet aktive dhe rritje të jetëgjatësisë.
- Përmirësoni lidhjen e përgjithshme të hapësirës publike urbane dhe aksesin e rretheve/lagjeve/qarqeve industriale të ndryshme urbane duke integruar/përfshirë multimodalitetin dhe shërbimet e përbashkëta brenda shtrirjes dhe infrastrukturës së hapësirës publike të rrugës/urbanit.
- Përdorimi më efikas dhe i drejtë i hapësirës urbane nëpërmjet menaxhimit dinamik të hapësirës në përgjithësi dhe të anës së bordit në veçanti, sipas nevojave dhe funksioneve të ndryshme dhe me ndihmën e mjeteve dixhitale.

- Kontributi në një përdorim më të mirë të automjeteve (në veçanti transportin publik dhe mënyrat aktive për pasagjerët dhe logjistikën urbane), përdorimin më të mirë të hapësirave të parkimit të makinave për përdorime të tjera, priorizimin e mënyrave dhe shërbimeve të përbashkëta të lëvizshmërisë që kanë ndikimin më të vogël në domenin publik dhe mjedisin .
- Reduktimi i presionit në hapësirën publike falë nevojave të reduktuara për parkim dhe integritet të përdorimit të hapësirës jashtë rrugës në konceptin e përgjithshëm të hapësirës publike.
- Krijimi i menaxhimit inteligjent të energjisë dhe/ose shërbimeve të transportit në qytete falë dixhitalizimit dhe ndërgjegjësimit të konsumatorëve në lidhje me tarifimin inteligjent dhe përgjigjen ndaj kërkesës për energji.
- Përmirësimi i planifikimit të infrastrukturës së gjelbër/zonave të gjelbërta të qytetit, duke rritur aftësinë e tyre për të rritur restaurimin dhe mirëqenien njerëzore.
- Gatishmëri më e mirë e qytetarëve dhe planifikuesve urbanë për të kaluar nga energjia fosile në energjinë e rinovueshme dhe integrimi i sistemit të energjisë për të lejuar lëvizshmëri elektrizuese, në mënyra që optimizojnë përdorimin e hapësirës publike dhe buxheteve.

Fushat e aktiviteteteve:

Për të adresuar këto nevoja, projektet individuale duhet të adresojnë të paktën dy nga fushat e mëposhtme:

1. Rishpërndarja e hapësirës dhe riprojektimi i infrastrukturës

Katër nga veprimet e mëposhtme kërkimore duhet të adresohen për të kapërcyer këto sfida qoftë në fushën e lëvizshmërisë (pikat 1 deri në 4) ose në fushën e energjisë (pikat 5 deri në 8):

1. Zhvillimi i mjeteve dhe metodave të integruara të transportit dhe planifikimit urban për të koordinuar shërbimet e lëvizshmërisë së qëndrueshme dhe hartimin e sferave publike të ardhshme, duke marrë parasysh edhe ndërlidhjet dhe ndikimet e tyre në shkallë të ndryshme hapësinore dhe kohore. Kjo duhet të lidhet me Planet e Qëndrueshme të Lëvizjes Urbane (SUMP) të qyteteve.
2. Për elektromobilitetin, nxisni rezultatet e kërkimit nga projektet pilot mbi rialokimin e përdorimit të infrastrukturës së transportit - ose përdorimin e infrastrukturës së vetme për lloje të ndryshme automjetesh, pajisje (të tilla si pikat e karikimit me dy drejtime) dhe automjete (p.sh. pas orëve të përbashkëta të aksesit publik. flotat e transportit) në të gjithë komunitetin e palëve të interesuara në nivel të BE-së.
3. Zgjidhjet kërkimore për shfrytëzimin e infrastrukturës së trashëguar dhe se si ajo mund të kontribuojë në shkallëzimin e shërbimeve të lëvizshmërisë së qëndrueshme të ndjekura nga projekte dhe demonstrime që mund të ndihmojnë për të kuptuar më mirë këtë ndryshim hapësinor dhe të luajnë një rol të rëndësishëm në projektimin, pilotimin dhe shpërndarjen dhe vlerësimi i këtyre shërbimeve të reja të lëvizshmërisë; Përvojat e

kaluara me rishpërndarjen e hapësirës në rrugë (p.sh. infrastrukturat e përkohshme nën COVID-19) mund të shërbejnë si bazë.

4. Përfshirja e ofruesve aktualë të shërbimeve dhe menaxherëve të infrastrukturës (p.sh. ofruesit e shërbimeve të parkimit) në ekosistemin e hapësirës urbane për të kuptuar se si lojtarët aktualë mund të kontribuojnë në shërbimet e reja të lëvizshmërisë, rritjen e multimodalitetit, elektrifikimin dhe logjistikën e integruar të qytetit dhe lëvizshmërinë e qytetarëve.
5. Për sa i përket energjisë, mbështetja e projekteve pilot për të rritur të kuptuarit dhe shfrytëzimin e potencialit të shpërndarjes së hapësirës rrugore dhe gjenerimit inteligjent të energjisë së shpërndarë dhe zonave/infrastrukturave të qytetit të gjelbër në një mënyrë sistematike dhe monitorimi i efekteve të tyre pozitive në mirëqenien njerëzore.
6. Mundësitë kërkimore për shfrytëzimin e infrastrukturave aktuale (p.sh. ndërtesat, rrjetet, hapësirat nëntokësore) të plotësuara me elementë shtesë (p.sh. aksesit në të dhëna në kohë reale, përgjigja e kërkesës, ruajtja, karikimi inteligjent, ruajtja e nxehtësisë dhe energjisë) për të lehtësuar komunitetet lokale të energjisë, termocentralet virtuale dhe ndarjen e energjisë duke minimizuar nevojën për infrastruktura të reja që kërkojnë hapësirë dhe duke lehtësuar projektet e ndërtimit me shumë qëllime. Kjo duhet të përfshijë gjithashtu integrimin e rrjeteve dhe magazinimit të energjisë termike dhe elektrike për të menaxhuar dhe balancuar më mirë prodhimin dhe kërkesën e energjisë së rinovueshme.
7. Krijoni një qasje të integruar për projektimin dhe dekarbonizimin e rrjeteve të ngrohjes dhe ftohjes (përfshirë instalimet e shpërndara dhe rrjetet në shkallë të vogël dhe magazinimin përkatës) në qytete dhe zona urbane në sinkronizim me planifikimin e banesave të reja, rinovimet e mëdha ose zhvillimin industrial në lidhje me konsumin e madh të nxehtësisë ose objektet për gjenerimin e nxehtësisë së mbeturinave.
8. Eksploroni mënyrat e përdorimit/optimizimit të infrastrukturës jeshile dhe blu në shkallën e qytetit dhe të rrugëve për përmirësimin e klimës urbane, reduktimin e kërkesës për energji dhe në funksion të transportit pa emetim.

2. Menaxhimi dhe përdorimi dinamik nga ana e bordit

Menaxhimi i zgjuar i hapësirës urbane dhe infrastrukturës ekzistuese përfshin përdorimin dinamik të tyre, kur merret parasysh hapësira e frenuar, ndryshimi i rolit dhe funksionit të saj në kohë, në varësi të parametrave, funksioneve dhe nevojave në lidhje me orët e pikut të udhëtimit, dërgesat, prioritetin e transportit publik, ditët e tregut, jetën e natës, etj. Menaxhimi dinamik i hapësirës tashmë është duke u eksploruar në disa qytete dhe përfaqëson një mundësi për integrim të mëtejshëm në planet e lëvizshmërisë me mbështetjen e teknologjive inteligjente, Sistemeve Inteligjente të Transportit, Binjakëve Dixhitalë Lokalë dhe Hapësirave të të Dhënave të Lëvizshmërisë, sistemeve autonome të kontrollit dhe menaxhimit optimal të bazuar në AI.

Meqenëse rritja e shërbimeve të reja të përbashkëta të lëvizshmërisë, si p.sh. udhëtimi, mikromobiliteti dhe rritja e shpërndarjes së mallrave urbane (aq më tepër me rritjen e fundit eksponenciale të tregtisë elektronike) po sfidojnë mënyrat tradicionale të menaxhimit të hapësirës së kufizuar, nevojiten qasje të reja. Hulumtimi mbi një zhvendosje nga përdorimi i

kufirit të fokusuar në parkimin në rrugë në një shpërndarje më fleksibël dhe dinamike që për shembull përfshin zonat e marrjes dhe zbritjes për pasagjerët dhe korsitë e dedikuara të transportit publik gjatë orëve të pikut, ka treguar gjithashtu potencialin për të të përmirësojë dhe t'i japë përparësi shërbimeve të lëvizshmërisë së qëndrueshme, dhe në këtë mënyrë të ulë presionin mbi trafikun falë një përqindjeje të shtuar të udhëtimeve të përbashkëta.

Për të siguruar zbatimin e këtyre qasjeve inovative, R&I mund të mbështesë duke zhvilluar:

1. Mjete dhe udhëzime për të siguruar zbatimin e qasjeve inovative të përdorimit dinamik të hapësirës dhe bordurave, që rezultojnë nga testet dhe pilotët e shpërndarjes fleksibël të funksioneve anësore të bordurës, duke përfshirë zonat e ngritjes dhe zbritjes për pasagjerët dhe mallrat.
2. Modele të reja të llogaritjes së tarifës (p.sh. qëllimi i udhëtimit, kërkesa për hapësirë (madhësia) e çdo automjeti që përdor domenin publik, etj.) dhe modeli financiar për përdorimin e hapësirës publike në qytete në funksion të arritjes së qëllimeve të politikës publike, përfshirë neutralitetin klimatik.

Konsorciumi:

Çdo propozim duhet të parashikojë demonstrime pilot në **të paktën tre qytete (qytetet kryesore)** të vendosura secili në një Shtet Anëtar ose Vend të Asociuar të ndryshëm duke përfshirë zonat urbane dhe suburbane. Propozimet duhet të ofrojnë dëshmitë e nevojshme të përkushtimit të qyteteve për të testuar dhe zbatuar zgjidhjet e bashkë-projektuara. Për të nxitur përsëritshmërinë dhe marrjen e rezultateve, çdo propozim duhet të angazhojë gjithashtu të paktën tre qytete riprodhuese/pasuese me zhvillimin e planeve lokale të përsëritjes. Madhësia dhe karakteristikat e qyteteve duhet të merren parasysh. Çdo propozim duhet të përfshijë **të paktën një qytet nga 112 qytetet e përzgjedhura për Misionin e BE-së për Qytetet Neutrale ndaj Klimës dhe Smart për qytetet kryesore dhe një për qytetet e përsëritura/pasuese.**

Pilotët duhet të përfshijnë një proces të bashkë-projektimit me palët e interesuara të interesuara nga ridizajnimi i hapësirës urbane. Pilotët duhet të përfshijnë energjinë, lëvizshmërinë dhe industrinë lokale publike dhe private, si dhe shoqërinë civile për të identifikuar zgjidhjet e integruara, të mbështetura në nivel lokal dhe që kursejnë hapësirë dhe parakushtet përkatëse (stimuj, metoda pjesëmarrëse, etj.) në një proces të menaxhimit të ndryshimit. të fitojë pranim publik nga informacioni, pjesëmarrja dhe konsiderata e grupeve që deri më tani ishin të pafavorizuara nga kushtet ekzistuese.

Demonstrimet duhet të jenë 'dixhitale si parazgjedhje' dhe të përdorin Local Digital Twins dhe, aty ku është e mundur, Mobility Data Spaces si mjete për optimizimin e trafikut, përmirësimin e shërbimeve të lëvizshmërisë, monitorimin e përfitimeve mjedisore në ajër dhe zhurmë dhe modelimin e një përdorimi më të mirë të hapësirës urbane.

Konsorciumi i krijuar duhet të përfshijë të paktën tre entitete ligjore të pavarura nga njëri-tjetri, të cilat duhet të jenë vendosur në vende të ndryshme, si më poshtë:

- Të paktën një entitet ligjor i pavarur i vendosur në një Shtet Anëtar të BE-së.
- Dy entitete të tjera të pavarura, secila e vendosur në Shtete Anëtare të tjera ose në Vende të Asociuara.

Buxheti total i thirrjes është:

HORIZON-MISS-2024-CIT-01-01 - Innovation Actions: **45.000.000 Euro.**

Kostot e Pranueshme:

Kostot përfshijnë shpenzimet për kërkim dhe zhvillim, mbështetje teknologjike, pajisje dhe materiale për zbatimin e projektit, shpenzimet e udhëtimit dhe pjesëmarrjes në trajnime dhe mobilitete, dhe kostot për aktivitete të tjera të lidhura me sigurinë e infrastrukturave.

Aplikimi:

Aplikimet duhet të dorëzohen elektronikisht përmes portalit të “Funding & Tenders” të BE-së, duke përmbushur të gjitha kriteret e pranueshmërisë dhe duke dorëzuar dokumentet e kërkuara deri më **11 shkurt 2025, në orën 17:00 (ora e Brukselit).**

Linku i thirrjes:

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/HORIZON-MISS-2024-CIT-01-01?order=DESC&pageNumber=1&pageSize=50&sortBy=startDate&isExactMatch=true&status=31094502&frameworkProgramme=43108390&callIdentifier=HORIZON-MISS-2024-CIT-01>